

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 1500.—; pt. particulari Lei 800.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 500.—. În străinătate Lei 2000.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 20 —

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

Sumarul:

Creștinismul și tehnica. — Ziua economiei. — Înlăturarea tezaurizării. — Bursa. — *Cronica*: Navigațiune. Aeflunea de romanizare. Delapidare. Sonda cea mai adâncă. Industria de petrol. Producțiunea de războiu. Registre obligatorii. Adunarea generală a Asociațiunii Bănelor din România.

Creștinismul și tehnica.*)

Ce este tehnica? Este totalitatea lucrărilor pentru transformarea forțelor naturale cu scopul de a le pune în serviciul omului.

Omul, în situația sa primitivă, și mai târziu în dezvoltarea sa modernă, a avut totdeauna tendința, sau mai bine zis impulsul inerent firei sale, de a ameliora existența sa, inventând tot felul de instrumente spre acest scop. Incepând' dela primul cuțit de cremene, până la cea mai modernă locomotivă, impulsul acesta se poate urmări și constata foarte ușor. Deci corespunde ființei omenești și existenței sale pe acest glob, ca să creeze opere tehnice. Câtă vreme aceste opere sunt în limita de existență naturală a omului, ele sunt manifestări organice și contribuiesc la dezvoltarea sa culturală.

Cu timpul însă, cu dezvoltarea uriașe a mașinismului, tehnica s'a îndepărtat de

menirea sa naturală. S'a creat cu timpul o situație cât se poate de monstruoasă care este de-a dreptul contrară fondului de viață naturală și simplă a omului și este înspăimântător de străină sufletului omenesc. Nu numai atât; situația aceasta se poate privi de-a dreptul primejdioasă.

Mulți învățați și-au pus întrebarea, ce fel de înclinare, putere sau curent al veacurilor a fost acela care a putut aduce în lume ceva atât de monstruos, ca tehnica modernă? În tehnica aceasta doar nu e vorba de ameliorările aduse unei vieți simple și naturale ci de totul altceva. Atunci s'au pus eugetătorii să cerceteze trecutul istoric în care o anumită stare spirituală sau culturală a omului, i-au stârnit dorul după mașini, pentru a-i înlesni opera de subjugare neastâmpărată a naturii. Mână 'n mână cu aceasta a mers și tendința de a-și croi un trai mai bun; de a se îmbogăți, și a intra tot mai adânc în jungla materialismului și în mediul unei existențe ne-naturale și mecanizate.

Așa de exemplu s'a constatat, că în epoca ce a urmat Renașterii (sec. 16 și 17-lea), s'a dezvoltat o mentalitate tehnică îndreptată spre utilitarism.

Se prea poate însă că în decursul istoriei lumii, a trebuit să sosească odată

*) Vezi: „Este influențată tehnica de creștinism?” de Eugen Diesel.

Tăceți! Un cuvânt poate distruge mii de vieți.

momentul în care capacitățile cu experiențe largite au sporit așa de mult, încât oameni geniali au fost în stare să intruzeze tot mai multe idei de ale lor și să ajungă la invenții practice dintre cari unele au devenit apoi suportul altor dezvoltări tehnice, ca spre pildă mașina cu aburi sau generatorul electric. Acestea sunt însă numai considerațiuni tehnico-istorice. Adevărata evoluție tehnică s'a putut face numai acolo, unde a existat o ambianță hotărâtă din punct de vedere cultural, rasial și spiritual, propice pentru un progres. Dar nu toate popoarele au avut impulsul progresului tehnic. Unele nu l-au avut de loc; altele numai temporar și ocazional.

Dar cu toate acestea nu trebuie să dăm precădere curentelor de altă categorie decât celor tehnice, la nașterea tehnicii moderne, chiar dacă și alte condiții preliminare au contribuit să colaboreze. Arta tipografică și praful de pușcă au creat o epocă nouă; au influențat politica și serutarea științifică. Au prilejuit oare aceste invenții spiritul unei epoci noi, fiindcă avea trebuință de ele?

Marele și speculativul Hegel spune: „Omenirea a avut nevoie de praful de pușcă și în curând s'a și inventat!“ Enunțarea aceasta verosimil că are aplicare mai mult în domeniul material decât cel pur spiritual, care și el, de bună seamă, că are influință asupra invențiilor.

Să fim însă cu băgare de seamă față de tendințele unor învățați cari vreau printr'un singur „ism“ să dea explicația dezvoltării tehnicii moderne.

În studiul relațiilor diferitelor secte creștine între ele, se poate ca cineva să constate spre exemplu o legătură între *puritanismul creștin și capitalism* pe de o parte și între *capitalism și tehnică* pe de altă parte. Din acest punct de vedere tehnica se poate privi ca drept rezultat al puritanismului și capitalismului. Un sprijin puternic dă acestei teorii faptul, că tehnica modernă a pornit din Anglia, patria puritanismului și s'a dezvoltat în gradul cel mai înalt în Statele Unite, la întemeierea cărora stă la bază tot puritanismul.

Alții susțin că *puterea de creație a omului* a fost stârnită în *epoca capitalismului*, mai mult sau mai puțin inde-

pendent de curente de altă categorie. La început tehnica a fost ajutată de capitalism, iar mai târziu fenomenul s'a inversat. Ambele au dat apoi naștere la frământări sociale cari au luat forme de socialism național, fascism, comunism etc. Care a fost cauza și care rezultatul la aceste frământări sociale — dacă mai întâi a fost tehnica, apoi capitalismul, sau invers — aceasta este o discuție permanentă a savanților. La orice caz, nu avem un rezultat clar în această privință. Fiecare dintre oamenii de știință vrea să scoată în relief o singură teză care să domine toată discuția.

Așa spre pildă filosoful *Whitehead* într'un studiu cu tendințe istoric-spirituale susține, că îndemnul unei dezvoltări tehnice științifice ar fi fost dat de *cugetarea rațională* a *Evlui Mediu creștin*.

Teza că popoarele din Occident ar fi putut dezvolta tehnica și dacă nu ar fi fost creștine, este tot atât de dârz susținută de alți savanți, cari în opoziție cu *Whitehead* vreau să dovedească că *Evlui Mediu creștin* a fost o epocă irațională. În legătură cu aceasta ne permitem observarea, că unele dintre invențiile epocale, ca praful de pușcă, hârtia, sticla, busola etc. a fost făcută cu mult înaintea Europeanilor creștini, de către Chinezi — popor necreștin.

Se poate deci observa, ce fel de dificultăți întâmpinăm, când voim a împreună noțiunea despre ființa creștină, cu tehnica modernă. Mai cu seamă că există foarte buni creștini cari afirmă că tehnica și spiritul care a evocat tehnica, ar fi în acută opoziție cu adevăratul creștinism.

La începuturile cugetării științifice, multe religii și chiar Vechiul Testament au socotit că lumea a fost făcută prin născocirile tehnice ale unor ființe superioare cărora fantezia le-a dat forme omenești. De aci a fost numai un pas mai departe, de a privi nașterea lumii ca o *prestațiune extraordinară inginerască*. „Istoria facerii lumii“ evreești, înzestreață pe acest demiurg care a făcut lumea cu tot felul de caracteristici ingineresti.

Influența Vechiului Testament a fost așa de mare, încât creștinii de două mii de ani admiră această capacitate tehnică, a lui Dumnezeu, și socotesc aceasta

drept o finută credincioasă. Este în firea omului ca să nu-și reprezinte o apariție sau o înfăptuire altfel decât pe calea tehnice, fizice sau a chimiei. Nici nu se poate desaproba o admirație pentru tehnica Dumnezeirei, într'o epocă când omul nu pătrunsese încă în tainele naturii așa de adânc ca în epoca noastră, și își da seama, că el însuși nu era stăpân peste o astfel de puțință de a crea.

Mai târziu însă, cu dezvoltarea științelor naturale, omul a plâsmuit singur lucruri uimitoare, și atunci a început să dispară și acel respect nefărmurit care se arăta geniului tehnic al Dumnezeirei. Rezultatul a fost de două feluri. Oamenii de știință, cercetând tot mai adânc ființa lucrurilor, au putut constata, cât de departe stă știința, oricât ar progresa, de adevăratul înțeles al lumii, și că este o aroganță îndrăzneală și stupidă, de a încerca o întrecere cu Dumnezeu. Atunci religia și biserica au pornit o acțiune împotriva acestei încercări semețe.

Cu toate acestea tehnica a progresat într'un ritm tot mai accelerat, așa încât a scăpat din frâna religiei și bisericii, și a contribuit la înțelegerea creațiunii în alt mod decât prin un act de creațiune a unei ființe supraomenești. Chiar și cuvintele Vechiului Testament au primit o altă tălmăcire, prin care simțul religios, în loc să sufere prin noile descoperiri tehnice, s'a adâncit și mai mult, și a fost îndreptat spre alte orizonturi.

Pentru mulți oameni mașina a fost prilejul de a da expresia unei înalte simțăminte religios-tehnice, în fața acestei culmi a spiritului inventiv, care a promovat concepția lumii în sensul unei mașini perfecte și grandioase.

Dacă cercetăm trecutul, vedem că această concepție a murgit încă în antichitate în capul unui *Platon* care în studiul său „*Statul*” vorbește astfel despre Creator: „Acest priceput într'ale artei, este în stare nu numai să construiască toate uneltele, ci zămislește și toate câte se nasc din pământ, și scoate la iveală tot ceea ce trăește”.

În „*Utopia*” lui *Tomas Morus* se spune: „După părerile celor din „*Utopia*”, Creatorul, asemenea unui măestru-constructor pământean, pune mașina sa lumească

în vederea ochilor omului, a singurei ființe care este în stare să priceapă această frumoasă imensitate. Dumnezeu privește cu iubire spre cel ce admiră acest mare mecanism de ceasornicărie și caută să descopere mersul și legile ei; privește cu compătimire spre cel ce rămâne rece și lipsit de interes, asemenea unui dobitoc care n'are minte, în fața acestui spectacol vrednic de admirat”.

Boyle (1627—1691) inventatorul legii Boyle-Mariotte, și întemeietorul chimiei moderne spune: „Lumea se poate compara mai bine cu o mașină grandioasă, veșnic în mișcare, și condusă de o ființă a-tot-înțeleaptă, care ține în mișcare chiar și particulele cele mai mici, și lasă să aibe o influență unele asupra celorlalte. O astfel de uriașe, de frumoasă și de grandioasă mașină, cum este lumea, nu e cu puțință să se fi creat dintr'o simplă întâmplare”.

Filosoful *Berkeley* (1784—1853) vede natura ca mașineria unui ceasornic, lumea ca creațiunea unui mecanic dumnezeesc și consideră problema omeniției astfel: „să servească diferitele părți ale creațiunii, întru cât aceasta este în puțința noastră, scopurilor pentru cari sunt destinate, anume spre cinstirea lui Dumnezeu și spre menținerea și împodobirea vieții, pe seama noastră și a ființelor asemenea nouă”.

Newton spune că această mașină universală nu este de tot perfectă, că mai are nevoie de o „regulare” din partea Dumnezeirei.

Și pentru *Hume* este lumea o mașină: „o uriașe mașină care s'a pus în mișcare, zămislită de Creatorul dumnezeesc. El dă dovadă de o mare înțelepciune întocmind dela început clădirea lumii cu o atât de desăvârșită prevedere, încât să poată servi, ea de ea, și prin o influență proprie, tuturor scopurilor providenței, fără ca marele Creator să se vadă silif în fiecare clipă, să pună în ordine părțile mașinei, și să dea vieață cu suflul său la toate roțile acestei mașini vrednice de a te pune în uimire”.

Mai departe adevărește și *Locke* că în Anglia secolului al XVI-lea și XVII-lea cosmosul a fost considerat ca o mașină

și Dumnezeu ca un inventator. Vorbește despre roțile structurii vrednice de admirat ale universului.

Iți bate deci la ochi, într'adevăr, că filozofii englezi din epoca tehnică ce începea în Anglia puritană, aflau activitatea tehnică, după cum a fost dusă la îndeplinire mai târziu de oameni, îmbinată de aproape cu divinul.

Și în Germania au fost filozofi cari aveau păreri similare despre ființa universului. Între ei cel mai de seamă este *Leibniz* (1646—1716). El crede că funcționarea universului este datorită unei *armonii stabilite dela început*, datorită căreia, lumea merge înainte, fără un ajutor ulterior al Dumnezeului. După dânsul mașina universului este automată și constituie o operă a tehnicianului dumnezeesc, pentru folosința omului. Dumnezeu stăpânește spiritele și materia, și cârmuește universul ca inginerul mecanismele sale.

Sombart, marele economist, ne învață, că mitul creației al Evreilor ne arată un tip de meșteșugar al Creatorului lumii: „La început a creat Dumnezeu cerul și pământul, și pământul era fără de formă și pustiu. Și a spus Dumnezeu: „*să se facă lumină*“ și se făcu. Avem aci aproape senzația de funcționare a unui conector când aprindem lampa electrică. Iar Domnul făcu bolta cerească (firmamentul, întocmai cum împodobește omul boltitura cu stucatură sau un artist o cupolă de biserică). Tot astfel a făcut stelele, luna și soarele, ca să alerge pe căile lor, ca niște automobile sau vapoare luminoase cari străbat drumurile și oceanele. Opera cea mare s'a desăvârșit“.

Filozoful și tehnicianul catolic *Frederic Dessauer*, de origine Evreu, consideră tehnica drept o creație dumnezească. El spune: „Astfel se împlinește *creațiunea zilnică*, pornind în torente prin mii de canale în lumea vizibilă. Ne aflăm în ea, ne preschimbăm în ea; suntem spectatori la fenomenul cum se împodobește suprafața pământului zilnic cu noi înfășoșeri; cum i se răpese altele, vechi, cari nu se mai întorc. *Ne aflăm în mijlocul unei zile de creațiune*. Din faptul acesta iese întărit cuprinsul care ne sgudue sufletește, al acestui fapt de *continuă creațiune* la care suntem

martori. Mai mult: la care activăm și noi. Este o soartă nespuse de frumoasă, să fii părtaș la creație, astfel încât ceea ce este creat prin noi, *cu o putere autonomă ce nu se poate concepe*, să acționeze mai departe și să rămână în lumea vizibilă; cea mai supremă zeire terestră a muritorilor“.

Cugetările acestea sunt luate din domeniul Vechiului Testament în sensul căruia creațiunea este ceva de ordin tehnic, și prin urmare și tehnica trebuie să fie privită ca ceva dumnezeesc. De sigur un lucru măgulitor pentru domniile tehnicieni.

Marea deosebire între tehnica dumnezească și tehnica omenească, este însă următoarea:

Tehnica dumnezească este ceva metafizic și religios; este o taină pe care nimeni nu o poate concepe.

Tehnica omenească, deși produce și ea lucruri uimitoare și durabile, dar este explicabilă în mod causal și cu desăvârșire cognoscibil și natural; un lucru care s'a dezvoltat din ființa omului.

Tehnica este în strânsă legătură cu economia națională, și dela aplicarea ei depinde o mare parte din fericirea omenească.

Capitalismul în timpurile noastre, a abuzat de tehnică pentru scopurile sale egoiste. Va fi o problemă a viitorului, de a apropia și în practică tehnica de creștinism, nivelând astfel marile deosebiri sociale cari sunt la baza frământărilor politice și sociale din zilele noastre.

Dr. H. P. P.

Ziua economiei.

Ne place să înțelegem, că ziua de 30 Octombrie nu este numai ziua comemorativă a economiilor de depuneri la pușculiță și la livret, ci este însași ziua festivă a economiei naționale românești.

Căci, dacă chiar și copiii de școală vin astăzi cu flori, cuvinte și sentimente frumoase să-și manifesteze bucuria și mândria de adevărați financiari ai națiunii, atunci cu atât mai mult însași economia națională întreagă și-ar putea sacrifica în această zi un minut de reculegere retrospectivă și prospectivă, un popas

de meditațiune pentru concluzii, învățăminte și hotărâri, în sfârșit un prilej de inspirație și de încordare a energiilor active pentru anul economic care vine.

Intradevăr, recolta e strânsă prin hambare, depozite și prin crame, iar arăturile și semănăturile de toamnă au început să curgă; bobocii se numără, frunzele se scutură, de acum doar claca și șezătoarea...

Toți și toate sunt chemați în această zi ca să mulțumească Aceluia, care și-a revărsat peste lumea răutăților cornul îmbelșugării grației sale divine. Destul de trist, că dintre cei mulți chemați se prezintă atât de puțini aleși.

Totuși, oricât de puțini ar fi ei depunători de economii mici și mari, milioanele de pușculițe mici și de livrete de depuneri mărunte, acești adevărați financieri ai națiunii, defilează veseli în ziua economiei și răspund cu vioiciune „prezent“! la apelul nominal.

Plini de încrederea care le-a crescut în suflet din rădăcinile adânci ale semințelor de energie plantate în finanțele țării cu înseși mânuțele lor proprii, micii depunători privesc cu bravură toate vicisitudinile și intemperiiile viitorului. Nimeni și nimic nu-i înspăimântă și nu-i poate abate din calea lor plină de spini. Ei au suportat cu bărbăție, curaj și virtute economică toate privațiunile benevole ale reducerilor bugetare personale, salvându-și de atâtea ori banul economisit din gura de bălaur a lăcomiei speculanților și profitorilor cu covrigii de 15 grame. Și de câteori nu și-au oprit ei leișorii lor dela prăbușirea în prăpastia bomboanelor și prăjiturilor atât de dulci în profitul speculanților de zaharină.

Dar micii eroi din frontul economiei naționale nu sunt decât doar puii gospodarilor, cari au învățat de mult cum trebuie să lege banul cu 7 noduri, și cari știu prea bine ce este deosebirea dintre alinarea foamei și dintre delicia sensuale ale aperitivelor stropite. Aceștia judecă nevoile economice mai sever decât pe criminalii dela Tribunal, mai înainte de a le satisface și știu prea bine, că economia de depuneri nu se face din prisosurile tezaurizate, ci din cele 10% rupte din bugetul strictului necesar.

Deci depunătorii, cu mic cu mare, nu sunt profitori ai economiei naționale, ci sunt luptători și învingători în nenumăratele și nesfârșitele lupte economice ale vieții de toate zilele.

Luptând astfel pe frontul economiei naționale, ei nu se înspăimântă de niciuna dintre

loviturile, care-i amenință și care-i ajung, precum sunt: prețurile supracamuflate ale articolelor de prima necesitate, salariile supra-dijmuite de tot felul de fiscalitate, eludarea legilor contra speculei ilicite, nici de tăierea de 30% a speculei admise de lege, nici de deprecierea monedei, nici de inflațiune, nici de minimala cifră a dobânzilor de fructificare, nici de îngrădirile rău înțelese ale legii bancare. În sfârșit nu se terorizează nici de perspectiva devalorizării monedei, a viitoarei conversiuni a datoriilor și a depunerilor.

Bravii noștri depunători știu prea bine, ce vor avea de întâmpinat în viitor și că vor birui cu același elan de vitejie atâtea asalturi, atâtea privațiuni și suferințe, cu cari s'au oțelit în luptele lor de până acum. Și ce le pasă lor, dacă statistica festivă va arăta acum la 30 Octombrie un total de depuneri cu câteva zeci de miliarde mai puțin decât se așteaptă galeria exploatatorilor, care-și precupește aplauzele.

Nu se poate război economia fără lupte. Și nici lupte fără sacrificii. Deci nu interesează astăzi cantitatea nominală cifrică, și nici chiar valoarea reală a sumelor economisite, ci numai calitatea lor. Aceste depuneri sunt sumele salvate din gura și din ghiara bălaurilor și smelilor profitori din exploatarea mizeriei, a sărăciei și a sănătății omenirii apăsate de greutatea unui războiu mondial. Ar fi posibilă chiar și o diminuare a valorii reale a totalului depunerilor față de cifra anilor precedenți. Dar omul treaz nu se clatină de beția cifrelor. Calitativ însă, tot ce s'a economisit astăzi este însuși sângele economiei naționale salvat picătură cu picătură dela o peire sigură.

Așadară voi, ale națiunii furnici și albine, veți face tot așa cum știți voi că este bine. Ori câți dușmani vă vor ataca, voi niciodată nu veți uita nici evanghelia depunerilor și nici legea albinelor: *albina are totdeauna la sine hrana proprie pe o săptămână, iar restul de miere la fagurele din prisacă (stupină)*. Să n'aveți nicio grijă. Stuparul și el este econom și se va feri ca să vă scoată bucătura din gură.

Voi nu trăiți ca să mâncați. Ci voi mâncați, ca să trăiți așa, ca să puteți săgeta vâzduhul cu aripioarele avioanelor voastre miniatură. Hărnicia, modestia și înțelepciunea voastră vă garantează tot ceea ce vă trebuie în viață. Și n'aveți nici ce să invidiați dela lăcomia trântorilor bondari și nici dela sensualitatea muștelor cari înoată și se îneacă în smântâna bunătaților. Iar ce privește atacurile viespilor răpitori, aveți și voi ac de cojocul lor.

Treceți deci, dragi albine ale economiei naționale cu ziua de 30 Octomvrie la odihna și recreația hibernării voastre binemeritate. Aveți toată încrederea, că iarna aceasta a războiului mondial sau planetar nu ține nici ea o veșnicie, ci va veni și luna Mai. Dar atunci, ale cui vor fi toate grădinile, livezile și luncile? Doar a voastră e toată frumusețea naturii și căldura iubirii divine, care vă va primi îmbrățișându-vă din floare în floare și sărutându-vă din petale în petale... Par' c'aud concertul vostru prin surdina.

În sfârșit, atunci când voi, micilor depunători de economii, veți crește mari, de sigur, că deodată cu voi va crește și importanța zilei de 30 Octomvrie, ca să vedem odată și economia națională românească întregă îmbrăcată în haine de sărbătoare, așa cum au contemplat-o inițiatorii acestei zile comemorative, inițiatori, cari merită să-i pomenim cât mai des și cari sunt: „*Institutul Economic Românesc*” cu al său „*Buletin al Institutului Economic Românesc*”, creațiunile reginei tuturor „*Albinelor*” financiare românești, care este institutul nostru de emisiune, *Banca Națională a României* a cărei modestie nu este întrecută nici chiar de propria ei bunăstare naturală.

V. VLAICU.

Inlăturarea teaurizării.

Neîncrederea față de bănci manifestată de multe persoane deținătoare de capital rulant, le îndeamnă să ascundă banii, în loc să-l încredințeze băncilor, și astfel să rămână în circuitul economic.

Atitudinea aceasta e primejdioasă pentru toți factorii părtași la teaurizare. Este primejdioasă pentru monetă căci în felul acesta se devalorizează. Tot așa pentru economia națională deoarece banul sustras din circulațiune trebuie înlocuit, cu altă emisiune, pentru ca schimbul bunurilor să nu stagneze și scumpetea să nu fie urcată în mod artificial. Este în fine primejdioasă, pentru însuși autorul teaurizării, fiindcă un capital numai atunci e productiv, dacă e în „continuu fermentațiune” cum spune marele industriaș Ford. Un capital își face azi bătaie de cap pentru ca să-l țină la un nivel constant de valoare. Ținându-l în ciorap sau la saltea, l-ai băgat în mormânt.

Oamenii cari se ocupă de acest lucru, au calculat că suma teaurizată se urcă azi la circa 50 miliarde lei. O sumă enormă pe care o simte

și economia cea mai bine organizată. Mai avem apoi și o limită de emisiune, sau un „plafon” care este calculat după o anumită proporție de garanție metalică sau în divize, peste care nu se poate trece, fără o sdruncinare simțitoare a raporturilor dintre prețuri. La o teaurizare de 15—20% a emisiunii de bancnote ea nu s'ar observa, dar așa cum o facem noi, este o sabotare a măsurilor luate de guvern pentru stabilirea valutei. A patra parte din cele 50 miliarde se află în lăzile plugarilor și marilor proprietari. Dacă considerăm că agricultura are adeseori nevoie de numerar la vedere, suma aceasta nu este prea mare.

Combaterea teaurizării nu e o problemă ușoară, fiindcă nu poți constrânge pe deținătorul de numerar, la eliberarea banului, decât cu măsurile de ordin general, cum ar fi retragerea biletelor de bancă în vederea unei conversiuni. Ori aceasta se poate face numai la o extremă necesitate.

Altă cale ar fi măsuri de ordin public, ca o lefținire generală a tratului, sau oferindu-se avantaje mari capitalurilor.

Ar trebui pusă pârghia și la bănci, prin o nouă reglementare a dobânzilor după depunerile spre fructificare și bonurile din conturi curente creditoare. Legea bancară prevede și o garantare a restituirii capitalului împrumutat, așa că depunerile și împrumuturile încredințate băncilor au siguranță maximă.

Bursa.

În cursul lunii Octomvrie s'a continuat cu valorizarea recoltei, și pentru colectarea cerealelor s'au pus la dispoziția organelor în drept, noui mijloace financiare. Ofertele au mai scăzut din volum, dat fiind că tranzacțiunile mai masive s'au terminat.

Colectarea și industrializarea speciei cerealelor asemenea mijloace mari financiare și astfel băncile au perspective de afaceri.

În retonul plasamentelor imobiliare ritmul continuă a fi vlotu. Finanțarea recoltei a stimulat împrumuturile pe gaj.

Investițiile în acțiuni și rente au stagnat.

Avantajele date debitorilor din conversiune, au avut de efect o intrare mai mare de numerar la bănci. Amintim și la acest loc, că bonificările sportive la 9% se acordă numai acelor cari achită datorica integral până la 31 Decemvrie a. c.

În Bursă a fost ceva mișcare în acțiunile care au fost căutate de unele bănci îndemnate de cursurile scăzute. În general s'a putut observa în toate compartimentele o ușoară scădere a cursurilor, fără de nicio importanță.

Dăm mai jos tabloul comparativ al unor cursuri:

	Cursul la începutul lunii ianuarie 1943.	Cursul la 21 Oct. 1943.
Inzestrarea marilor	73.50	70.25
" micilor	67.—	61.—
Refintregirea	63.25	64.—
B. N. R.	17.000.—	14.000.—
„Albina“-Sibiu	500.—	555.—
Banca Com. Ital. și Română	430.—	610.—
" Românească	1.175.—	775.—
" " put		800.—
" de Sc. a Rom.	500.—	535.—
" de Credit Rom.		455.—
" Com. Română		610.—
Astra Română	5.250.—	3.350.—
Steaua		1.600.—
Creditul Minter	1.880.—	1.120.—
I. R. D. P.	655.—	425.—
Gaz Metan	2.950.—	2.850.—
„Mica“	1.770.—	1.280.—
„Reșița“	1.650.—	1.100.—
Creditul Industrial	1.425.—	1.000.—
S. R. D.	4.800.—	2.300.—
S. T. B.	4.650.—	1.800.—
Telefoane optate	2.400.—	1.800.—
Nitrogen	1.760.—	1.975.—
„Letea“	1.450.—	1.340.—
S. T. B. put		1.775.—

E. V.

**Prin minciuni, dușmanul tulbură
sufletele celor slabi ca să poată
slabi puterea de rezistență
a Neamului**

CRONICA

Errorea. Cuvântul „depunerii“ dela pagina 208, coloana 2-a, ștrul al 23-lea numărât de jos în sus, s'a tipărit greșit în Nrul trecut al revistei noastre. Rugăm a se corecta exact „deprecierii“ spre a se citi *factorul deprecierii*, după cum de altfel rezultă și din context.

*

Navigațiune. Administrația navigațiunei fluviale române a fost autorizată la contractarea unui împrumut de 1.75 miliarde lei, pentru construcția unui număr de 65 vase diverse de transport. Lucrările se vor executa în șantierul din țară.

*

Acțiunea de romanizare. Oficul central al romanizării a concediat pe data de 1 Octombrie a. e. câțiva administratori de imobile foste evreești, din motivul că nu au înalțat contractele la timp. Alții au fost concediați din motivul că nu au dat socoteli despre chiriile încasate, decât la somațiunea judecătorei.

Oficul central exercită și mai departe controlul atât în capitală, cât și în provincie, pentru a constata dacă legea și instrucțiunile se execută întocmai. Contravențiile sunt sancționate aspru.

*

Delapidare. Cășterul societății de aprovizionare cu porumb „Remac“, Dumitru Stăucă, a delapidat dela numita societate masivă sumă de Lei 16.115.000 adică circa 90% din averea societății. În consecință a fost predat parchetului militar deoarece societatea „Remac“ este o întreprindere publică, și delapidarea de bani publici se judecă după noua lege pentru combaterea corupțiunii, de către curtea marțială.

*

Sonda cea mai adâncă de petrol a construit-o de curând societatea „Deutsche Erdöl A. G.“ în căutarea de noul zăcăminte de petrol de care Germania are mare nevoie. Forajul acesta a mers până la o adâncime de 3.818 metri.

S'a constatat că căldura la această adâncime se apropie de 100° C.

Până acuma forajul cel mai adânc a fost la Fairmont (Virginia de Vest, U. S. A.) la o adâncime de 3.200 m.

*

Industria de petrol. Extragem dintr-o statistică producția de petrol din România în ultimii cinci ani.

Anul 1938	8.203.000	tone á 1000 kg.
" 1939	6.240.000	" " " "
" 1940	5.810.000	" " " "

Anul 1941	5.495.000	tone à 1000 kg.
" 1942	5.648.000	" " " "
" 1943	2.667.000	(pe 6 luni).

Se lucrează de prezent la introducerea gazului natural în capitală. În vederea alimentării Germaniei, s'a construit o conductă dublă dela Ploești la Giurgiu. Una pentru benzină și alta pentru motorină. Pe conducta aceasta se scurg zilnic 2200—2500 tone de material.

Producția de benzină a sporit foarte mult în urma războiului. Armata germană nici nu ar putea exista fără benzina noastră, iar armata română consumă și ea cantități enorme. În chipul acesta a sporit și producția dela 60.000 tone cât era înainte de război, la 212.000 tone în a. 1942. Exportul de petrol brut a fost în a. 1941 de 449.000 tone, iar în a. 1942 de 381.000 tone.

*

Producția de cărbuni s'a dezvoltat în modul următor:

În anul 1940	2.674.000	tone
" " 1941	2.428.000	"
" " 1942	2.616.000	"
" " 1943	1.232.000	" (în 6 luni).

*

Registre obligatorii. Prin modificările aduse legii Contribuțiilor Directe în Septembrie a. c. întreprinderile au fost scutite de ținerea anumitor registre; altele însăși au fost declarate de obligatorii. Din cauza aceasta s'au uit unele nedumeriri cu privire la contabilizarea corectă, chiar și în țagma contabililor. Un articol apărut în „Argus” încearcă a lămurii noua situație, arătând că întreprinderile comerciale și bancare sunt obligate a ține șnurul, timbrat și parafat Registrul jurnal, Inventar, Maestru (Cartea Mare) și Registrul Cassa (Art. 26 și 27 Cod. Com.).

Scutiri pentru comercianți și industriași: Comercianții și industriașii cari au un venit impozabil anual până la 300.000 lei inclusiv, sunt scutiți de a ține registrul jurnal, Inventar și Maestru. (Dispoziția aceasta nu se referă și la societăți anonime). În schimb sunt obligați cei cu venituri mai mari de Lei 300.000, precum și meseriași cu un venit dela 150.000—300.000 lei, să țină Registrul Special prevăzut la Art. 41, alin. 6 din Legea Contribuțiilor directe.

Registrul Special să vizează la Administrația Financiară și se timbrează cu Lei 20 filă, conform Legii Timbrului Art. 4.

Amenzi: Contravenienții la dispoziția de mai sus, întreprinderi comerciale și industriale, meseriași cu un venit mai mare de Lei 300.000 — și toate societățile anonime, vor fi amendați cu

o sumă egală cu impozitul elementar plus supra-cota pentru anul respectiv.

Cei cu un venit mai mic de Lei 300.000 — cu 1/2 din suma de sus.

Cei cari nu vor ține Registrul Special, vor fi amendați cu 25% din impozitul cuvenit fiscului pe anul respectiv.

*

Adunarea generală a Asociației Bancilor din România (B. U. R.) și-a ținut adunarea generală ordinară la 10 oct. sub președinția d-lui Al. Săvulescu.

Dintre acționarii prezenți a luat parte la dezbateri d-l profesor Toma Voiculescu-Ploești, relatând despre cum decurge lichidarea conversiunii în regiunea sa.

D-l D. Stambuliu-Buzău, examinează cauzele stagnării Burselor noastre. El vede în una din cauze și taxele exorbitante la cari sunt supuse tranzacțiunile. D-lui aduce ca exemplu o hârtie care negociată de 20-ori în taxa de 5%, se consumă ea însăși, devenind nulă.

D-l Pascu Măglaș-Craiova, cere ca Legea Bancară să fie revizuită, deoarece în decurs de 9 ani ea a fost modificată de 12 ori, așa încât trebuie să fie un specialist în de ale Consiliului Superior Bancar pentru ca să te poți orienta în jungla drepturilor și obligațiilor sale.

D-l Virgil Petrescu, vicepreședinte și membru în Consiliul Superior Bancar aduce unele sugestii, cum s'ar putea rechemă la viață capitalurile amorțite prin saltele și lăzi. El propune ameliorarea rentabilității depunerilor prin modificarea legii dobânzilor.

După D-sa, înaltele noastre foruri economice datorită unei perspective excelente, au observat discrepanța existentă între beneficiile întreprinderilor industriale și comerciale și cea a băncilor și așteaptă numai momentul potrivit pentru a lua hotărâri. Între timp însă băncile își văd micșorate mult patrimoniul lor. Este de părere că preluările asupra fondurilor de rezervă să fie scutite de impozite.

În urma legii bancare numărul băncilor s'a redus la mai puțin de 1/4 cât erau înainte de legislație, însă este de părere că scopul propus nu s'a ajuns. Pentru a le înviora, ar fi necesare noi mijloace de finanțare ale băncilor mijlocii și mici.

Adunarea în sfârșit dă mandat conducerei asociației, să facă pașii necesari pentru înfăptuirea desideratelor exprimate la dezbaterile ordinale de zi.